

okolnosti, jichž se stížnost k odůvodnění zmatku dle § 281 č. 9 a) tr. ř. dovolává, vzhledem k odsouzení pro zločin § 83 tr. zák., že totiž obžalovaní vykonávali jen usnesení, jež obecní výbor, překročiv svou působnost, učinil, což prý vylučuje podmínku § 83 tr. zák., že se násilný vpád stal »s opomenutím vrchnosti«, jsou zřejmě bezpodstatné. Neboť že by obecní výbor byl v tomto případě vrchností povolánou, o níž jedině dle § 83 tr. zák. může být řeči, sama stížnost netvrdí; okolnost pak, že zločin spáchán byl z návodu cizího obecního výboru, mohla by, kdyby jí tu bylo, přijít v úvahu jen jako okolnost polehčující dle § 46 c) tr. z. Že by se však zde byli nalézali obžalovaní i jen po stránce subjektivní v omylu, to soud nalézací nezjistil a neměl též příčiny v rozsudku zjišťovati, kdyžť výslovně poukazuje v důvodech na to, že obžalovaný Josef S. byl tehdy sám obecním starostou, obžalovaný Jiří N. předsedou hospodářské rady, že posléze jmenovaný ve schůzi občanstva na podnět obecního výboru svolané, na to poukázal, že úřady o žádosti za vrácení pozemků velkostatku dosud nerozhodly, a že obžalovaný Josef Š., když ostatní účastníci schůze upozorněním Josefa F-a na nezákonnost zamýšleného jednání ve svém názoru a jeho přípustnosti byli zvikláni, zvláště důrazně se přičinil, aby je přes jich pochybnosti ku provedení činu přiměl. Ve směru § 83 tr. z. jest tudíž zmateční stížnost zřejmě bezdůvodna a byla zavržena.

Jinak má se však věc ohledně odsouzení stěžovatelů pro zločin krádeže. Rozsudek sám poukazuje v důvodech na to, že šlo o pozemky, které alespoň dle náhledu občanů obci patří a svého času násilím velkostatkem byly jí odebrány neb, jak na jiném místě praví, odcizeny. Za takového stavu věci a vzhledem ku předpisu § 420 obč. zák. nebylo možno uznati obžalované vinnými zločinem krádeže, pokud nebyla řešena otázka, ve směru § 83 tr. zák. ovšem bezvýznamná, zda si byli obžalovaní též vědomi, že úroda z luk byla vůči nim věcí cizí. Neboť jen odejmutí věci cizí z držení a bez přivolení držitele pro svůj prospěch epodstatňuje krádež; jinak jde toliko o svémoc a poměr soukromoprávní. Rozsudek nejen otázku tu neřešil, nýbrž výslovně označuje tuto omluvu obžalovaných nezpůsobilou, aby učinila jednání jich beztrestným. Za takového stavu věci jest výrok soudu nalézacího, pokud uznává obžalované vinnými zločinem krádeže, pokud se týče spoluviny na krádeži, právně pochybeným.

#### Čís. 656.

**Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).**

**Ke skutkové podstatě řetězového obchodu se vyžaduje, by pachatel byl si vědom neprospěšnosti svého jednání; nestačí zda snad opomenul v tomto směru si zjednatí jistotu.**

(Rozh. ze dne 19. prosince 1921, Kr II 121/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při krajském soudu v Olomouci ze dne 5. ledna 1921, pokud jím byla obžalovaná podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěna z obžaloby pro přečin podle § 11 čís. 4 zák. ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.

## D ů v o d y:

Zmateční stížnost státního zastupitelství uplatňuje důvody zmatečnosti čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř., tvrdíc, že obžalovaná nejsou oprávněna k obchodu moukou, vsunula se, prodávajíc mouku Františku K-ovi, mezi výrobce a spotřebitele jako neoprávněný článek, a tímto svým jednáním zdržovala a stížila přechod zboží do spotřeby. Zmateční stížnost není odůvodněna. Obžalovací spis, který vinil stěžovatelku z pletich, spatřoval tyto nejen v prodeji mouky, nýbrž i v nákupu mouky, a také zmateční stížnost, mluvíc o obchodu s moukou, stojí patrně na témž stanovisku. Že však v tomto případě byl nákup mouky obžalovanou docela nezavadným, vysvítá ze zjištění nalézacího soudu, že obžalovaná nakoupila veškerou mouku směněnou za kalhoty v potravním spolku na lístky za cenu úředně stanovenou. Její počínání při nákupu mouky bylo tedy úplně správné. Zbývá proto jenom otázka, zda směna mouky za kalhoty byla řetězovým obchodem čili nic. Jest sice přisvědčiti zmateční stížnosti, že obžalovaná nebyla oprávněna převáděti nespotřebovanou mouku na druhé osoby jinou cestou, nežli jak byla předepsána úpravou moučného hospodářství. Avšak samo o sobě nestačí porušení předpisu, které trestají politické úřady, k založení skutkové podstaty přečinu řetězového obchodu podle § 11 čís. 4 lich. zák. Obchodování řetězové jest tu jen tenkrát, jestliže se někdo vsunul mezi výrobce a spotřebitele zboží jako neužitečný a zbytečný článek obchodu, při čemž se předpokládá, že mohlo býti účinkováno na zvýšení ceny obchodovaného zboží. Těchto znaků však jednání obžalované postrádá. Nelze totiž říci podle zjištění nalézacího soudu, že obžalované bylo již předem známo, že František K. vyměňuje kalhoty za mouku jenom za tím účelem, aby mouku dále prodával. Nalézací soud neobsahuje v tomto bodě naprosto žádného zjištění. Když tedy obžalovaná směňovala s Františkem K-em mouku, nebyla vůbec začátkem neoprávněného obchodování, které přechod mouky ke spotřebiteli stěžovalo a zdržovalo, nýbrž toto začínalo teprve u Františka K-a. Podle zjištění nalézacího soudu nelze mluvit u obžalované o vsunutí se mezi výrobce a spotřebitele mouky, poněvadž převod ten dál se za okolností, které zevně právě představovaly nejkratší přechod mouky z držení obžalované k Františku K-ovi, který v okamžiku směny skutečně vystupoval jako spotřebitel, a nikoliv jak bylo o něm samém zjištěno, jako řetězový obchodník. Dalo by se říci, že obžalovaná byla povinna přesvědčiti se, zda František K. kupuje mouku pro svoji vlastní potřebu. I kdyby se však v tomto bodě přisvědčilo a povinnost obžalované uznala, bylo by tím po právní stránce zjištěno pouze opomenutí obžalované, které však ke skutkové povaze řetězového obchodu nestačí. Jest totiž nutno, aby si byl pachatel vědom neprospěšnosti svého jednání a tu právě nalézací soud zjistil, že nebylo řeči mezi Františkem K-em a obžalovanou o vyšší ceně kalhot než mouky, takže právě tímto způsobem nalézací soud zjistil, že si obžalovaná nebyla vědoma neprospěšnosti svého jednání. Objektivně tedy není dána skutková podstata řetězového obchodu.

## Čís. 657.

**Podává-li obžaloba obec, musí plná moc jejího právního zástupce vyhovovati druhému odstavci § 55 obecního zřízení pro Čechy.**

(Rozh. ze dne 22. prosince 1921, Kr I 450/21.)